

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 212 6082, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT 100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2020-11-13 Nr. 12-01-1596

Kopija
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

DĖL KLAUSIMŲ, NUMATYTŲ SVARSTYTI 2020 M. LAPKRIČIO 20 D. EUROPOS SĄJUNGOS UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS (GYNYBOS KL.) VAIZDO KONFERENCIJOJE

Siunčiame Krašto apsaugos ministerijos parengtą informaciją apie Lietuvos Respublikos poziciją dėl klausimų, numatytų svarstyti 2020 m. lapkričio 20 d. Europos Sąjungos užsienio reikalų tarybos (gynybos kl.) vaizdo konferencijoje.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicija dėl klausimų, numatytų svarstyti 2020 m. lapkričio 20 d. Europos Sąjungos užsienio reikalų tarybos (gynybos kl.) vaizdo konferencijoje, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Krašto apsaugos viceministras

Eimutis Misiūnas

M. Budrytė, tel. (8 5) 263 5920, el. p. micle.budryte@kam.lt
Originalas nebus siunčiamas

2020 M. LAPKRIČIO 20 D. EUROPOS SĄJUNGOS UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS (GYNIBOS KLAUSIMAI) VAIZDO KONFERENCIJA

1. Ministrų diskusija apie pradedamą rengti Strateginį kompasą „Nuo grėsmių analizės iki Strateginio kompaso“

Klausimo esmė. Strateginio kompaso (toliau – SK) proceso inicijavimas yra vienas svarbiausių Vokietijos pirmininkavimo uždavinių saugumo ir gynybos srityje. Diskusijos dėl SK bus tęsiamos iki 2022 m., kai SK bus patvirtintas per Prancūzijos pirmininkavimą.

SK nustatys gaires, kuriomis bus vadovaujama įgyvendinant tris strateginius prioritetus, susijusius su reagavimu į išorės krizes, partnerių pajėgumų kūrimą ir ES bei jos piliečių apsaugą. SK tikslai ir ambicijos bus suskirstyti į keturias temines sritis: (1) krizių valdymas; (2) atsparumas; (3) pajėgumų plėtra; (4) partnerystės. Jis remsis SIAC pateikta grėsmių analize ir kitu galimu indėliu atskirose srityse. Žiniai: SIAC (*Single Intelligence Analysis Capacity*) tai žvalgybinės informacijos analizės pajėgumai, kuriuos sudaro valstybių narių žvalgybos ir saugumo tarnybos bei ES žvalgybos ir situacijų centras. Manoma, kad SK rengimas prisidės prie bendros Europos saugumo ir gynybos kultūros vystymo.

SK svarstymo eiga. Užsienio reikalų ir gynybos ministrai, koordinuojant vyriausiajam įgaliotiniui ir Europos Išorinių Veiksmų Tarnybai (toliau – EIVT), reguliariai prižiūrės procesą. Į darbą bus įtrauktos Europos Komisija ir Europos gynybos agentūra.

SIAC grėsmių analizė. Iki lapkričio 20 d. URT valstybės pasieks SIAC parengta grėsmių analizė (EU Secret), kuri rengta remiantis valstybių narių (VN) civilinių ir karinių žvalgybų indėliu. 360 laipsnių požiūriu paremta grėsmių analizė bus tolesnių politinių diskusijų pagrindas.

Kompaso rengimas. Parengus grėsmių analizę, VN pasikeis nuomonėmis dėl šios analizės poveikio ES saugumo ir gynybos poreikiams ir aptars, kurias politikos sritis, instrumentus ir priemones reikia sustiprinti reaguojant į augančias grėsmes ir iššūkius ES. Šis strateginio dialogo etapas prasidės 2021 m. pradžioje EIVT pateikus pirmąjį projektą su SK apmatais ir pagrindiniais klausimais tolesnei diskusijai anksčiau minėtomis keturiomis temomis. Ministrai bus informuojami apie pažangą ir dalyvaus sprendžiant galimas politines problemas, kurios kils per temines diskusijas.

Lietuvos pozicija:

- 1) Siekdama sustiprinti savo gebėjimus saugumo ir gynybos srityje, ES turi objektyviai identifikuoti ir įvertinti visas jai ir VN kylančias grėsmes. Lietuvos institucijos teikė indėlį į ruošiamą ES grėsmių analizę.
- 2) Grėsmių analizė, kuri taps pagrindu rengiant SK, turi būti parengta VN žvalgybos ir saugumo tarnybų indėlio pagrindu ir remtis 360 laipsnių požiūriu.
- 3) COVID-19 krizė nepanaikino konvencinių, hibridinių ar kibernetinių grėsmių. Politinė ir saugumo krizė ES artimiausioje kaimynystėje (pvz., Baltarusijoje) reikalauja išlaikyti dėmesį saugumo iššūkiams, su kuriais susiduria ES ir pavienės jos narės.
- 4) Siekdama toliau plėtoti svarbiausius pajėgumus, ES turi tinkamai išnaudoti naujosios ES Daugiametės Finansinės Programos finansinius instrumentus bei PESCO.
- 5) SK turės tinkamai atspindėti svarbiausių partnerysčių, ypač su NATO, svarbą.

2. Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) strateginė peržiūra

Klausimo esmė. PESCO strateginės peržiūros tikslas – pateikti politines gaires kitam (ant-ram) PESCO etapui (2021–2025 m.). PESCO strateginės peržiūros dokumentas užbaigia pirmojo PESCO etapo įgyvendinimo peržiūrą. 2020 m. lapkričio 20 d. URT patvirtins dokumente sutartas gaires dėl tolesnių PESCO įgyvendinimo veiksmų ir įsipareigojimų gilinimo ir plėtimo.

Antrojo PESCO etapo pradžioje (2021 m.) bus peržiūrėti PESCO įgyvendinimo tikslai ir kriterijai. Kita PESCO strateginė peržiūra bus atlikta iki antrojo PESCO etapo pabaigos 2025 m. Pagrindinis antro PESCO etapo (2021–2025 m.) tikslas – padaryti ženklų progresą įgyvendinant sutartus PESCO įsipareigojimus ir vystyti pajėgumus, skirtus plataus spektro užduočių vykdymui (*Full Spectrum Force Package*).

Ypatingas dėmesys bus skiriamas dviem įsipareigojimams, kurių vykdymo pažangą VI ir Taryba įvertino kaip nepakankamą:

- pajėgų operacijoms teikimas ir įsitraukimo į jas didinimas;
- bendri europiniai projektai vystant gynybos/karinius pajėgumus.

Numatytos paskatos siekiant gerinti PESCO įsipareigojimų įgyvendinimą:

- Politiniu lygmeniu bus sistemingai aptariami pajėgų identifikavimo (*force sensing*) ir pajėgų generavimo klausimai.
- Planuojama pradėti diskusiją, kaip gerinti pajėgų generavimą ES operacijoms, užtikrinant sąžiningo naštos pasidalinimo tarp VN principą.
- Reguliarios diskusijos apie įsipareigojimų vykdymą PSK ir COREPER.
- PESCO sąveika su kitomis ES gynybos srities iniciatyvomis, pvz.: Europos taikos instrumentu (EPF), per kurį gali būti pasiektas bendrųjų kaštų operacijose kategorijų išplėtimas, ypač finansuojant ES kovinių grupių panaudojimą.

Kiti svarbūs peržiūros elementai:

- Svarstant PESCO įsipareigojimų apimtį, bus įtraukiami nauji prioritetai, pvz.: klimato kaita, kova su hibridinėmis grėsmėmis, kibernetinis, jūrinis ir energetinis saugumas, dirbtinis intelektas.
- Atveriamą galimybę PESCO projektų sujungimui ar sugrupavimui.
- Nauji PESCO projektai tvirtinami kas antrus metus.
- Lietuvos vadovaujamas PESCO projektas (*Cyber Rapid Response Teams and Mutual Assistance in Cyber Security*) įtrauktas į projektų sąrašą, kurie visą operacinį pajėgumą (FOC) turi pasiekti iki 2025 m.

Lietuvos pozicija:

- 1) PESCO peržiūros metu turi būti lygiaverčiai atspindėti visi sutarti įsipareigojimai (gynybos išlaidų, operaciniai, pajėgumų vystymo).
- 2) Turi būti išlaikomas tinkamas dėmesys išlaidų gynybai didinimo ir pajėgumų vystymo PESCO įsipareigojimams.
- 3) Lietuva nepritarė rekomendacijai sutarti dėl kiekybinių kriterijų (*benchmarks*) vertinant valstybių pajėgų indėlį ES operacijose ir misijose. Tokiu būdu būtų vertinamas ir lyginamas valstybių dalyvavimo operacijose mastas ir galimai nustatyti dalyvavimo ES operacijose kiekybiniai tikslai. Po derybų pasiektas kompromisas dėl tolesnės diskusijos apie galimybę nustatyti valstybių dalyvavimo operacijose „preliminarius pamatuosiamus tikslus“ (*indicative measurable objectives*).
- 4) Lietuva siekia sumažinti PESCO proceso biurokratinę naštą valstybėms, supaprastinti informacijos teikimą ES institucijoms, nes pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas

praktiniam darbui PESCO projektuose bei įgyvendinant kitus PESCO įsipareigojimus.

- 5) Lietuva pritarė galimybei išplėsti PESCO bendradarbiavimą į siūlomas naujas sritis (kibernetinis ir energetinis saugumas, hibridinės grėsmės ir pan.).

Krašto apsaugos ministras

Eimutis Misiūnas